

WŁOCŁAWO KUJAWSKIE

Biblioteka Wojskowa
D. O. K. VIII
TORUŃ

Prenumerata
na miesiąc 1 zł. 80
gr., na prowincji i
z odnośnikiem do
domu 2 zł. 50 gr.
Ogłoszenia
za wiersz milime-
trowy na pierwszej
stronie 10 groszy
polskich, na dru-
giej i trzeciej — 8
gr., na czwartej —
5 gr. Ogłoszenia
drobne po 3 grosze
za wyraz. Tłustym
drukem — podwój-
nie. Najm. ogł. —
30 gr. Dla zagranic-
y ceny o 100 proc.
wyższe. Układ ogło-
szeń ceteroalowy.
Ceny ogłoszeń po-
dać w złotych pol-
skich, obliczając je
dług kursu
słotego franka,
ustalonego przez
Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarium uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783

S. † P.

Ludwik Uleyski

REJENT WE WŁOCŁAWKU

Weteran 1863 roku. Wychowaniec Szkoły Głównej.

Opatrzony św. Sakramentami zmarł dnia 22 marca 1924 r., przeżywszy lat 84.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele O.O. Reformatorów w poniedziałek o godz. 10-ej rano, wyprowa-
dzenie zwłok na cmentarz z kaplicy kościoła O.O. Reformatorów we wtorek o godz. 4-ej po południu, o czym zawi-
adamiają pozostali w głębokim żalu

Żona, Dzieci i Wnuki.

Wolność nie jest bogów darem, lecz nagrodą prac!
Ludwik Wolski.

Z Senatu.

Służba cywilna i stabilizacja urzędników. — Dyskusje i poprawki do ustawy o ochronie lokatorów.

Na posiedzeniu Senatu w dniu 21 marca 1924 r. przystąpiono do referatu sen. Kasznicy, który wygłosił sprawozdanie w imieniu komisji o 2 nowelach, pierwszej o służbie cywilnej i stabilizacji urzędników, drugiej odnoszącej się do sprawy organizacji władz dyscyplinarnych. W dyskusji zabrał głos sen. Bodek (Kolo Żyd.), prosząc o skreślenie artykułu, który przedłuża termin stabilizacji urzędników o rok. Następnie zabrał głos sen. Kopicński (P. P. S.) i jeszcze raz sprawozdawca sen. Kasznica (Ch. N.), twierdząc, że rząd przystąpił do akcji stabilizacyjnej. W głosowaniu odrzucono wniosek sen. Bodeka i całą ustawę przyjęto w brzmieniu ustalonym przez Sejm. Następnie przystąpiono do dalszej dyskusji nad ustawą o ochronie lokatorów. Pierwszy zabrał głos sen. Ringel (Kolo Żyd.), oświadczając się przeciw wyjęciu z pod ochrony sklepów, restauracji i akcyjnych towarzystw w nieruchomościach należących do państwa. W ten sposób ukończono dyskusję nad rozdziałami 1, 2 i 3-im. Później jeszcze sprawozdawca sen. Gloger (Ch. N.) omawiał zmiany proponowane do dalszych rozdziałów ustawy. Z ważniejszych poprawek należy wymienić poprawkę komisji, aby zwolniono od państwowego podatku komornego właścicieli domów, pobierających własnie od mieszkań 1-pokojowych. W głosowaniu senat przywrócił, zgodnie z wnioskiem komisji, nazwy „lokator” i „sub-

lokator” zamiast „najemca” i „podnajemca”, przyjął również poprawkę rozciągnięcia ochrony na budynki kolejowe, względnie ich części, które zostały wynajęte przez zarząd kolejowy kooperatywom kolejowym. Następnie wyjęto z pod ochrony pomieszczenia zajęte przez sklepy, restauracje i spółki akcyjne w budynkach państwowych bądź komunalnych. Wyjęto również z pod ochrony domy fabryczne i kopalniane. Wyjęto również z pod ochrony mieszkania, które uległy gruntownej przebudowie. Przy rozprawie dotyczącej wolności umów odbyło się głosowanie imienne nad wnioskiem sen. Praussa (PPS.) o określenie tego artykułu. Wniosek upadł 45 głosami przeciw 34. W artykule tym ograniczono wolność umów jedynie do mieszkań większych niż 4-pokojowe. Przyjęto również poprawkę sen. Thullie o świadczeniach za wodę. W artykule o ważnych przyczynach rozwiązania najmu przyjęto tekst poprzedniej ustawy, według której lokator mógłby być eksmitowany z własnej winy. Przyjęto dalej zmianę, by urzędnicy państwowi, którzy mieszkają w budynkach rządowych lub samorządowych, mogli być usunięci jedynie wówczas, gdy stracą posadę na skutek przewinienia lub zrękną się jej. Do „ważnych przyczyn” wprowadzono przepis, w myśl którego właściciel domu, odnajmując mieszkanie może w umowie określić okoliczności. Następnie zwolniono od państwowego

podatku komornego mieszkania 1-pokojowe, oraz komorne pobierane przez związki komunalne we własnych nieruchomościach. Wreszcie całą ustawę uchwalono. Uchwalono również rezolucję komisji w sprawie kredytu długoterminowego na remont. Przyjęto także rezolucję sen. Ringla, wzywającą min. sprawiedl., aby spowodował wyjaśnienie Sądu Najwyższego w sprawie interpretacji rozporządzenia cesarskiego z r. 1915 dotyczącego kosztów procesowych. Na tem obrady zakończono. Następne posiedzenie odbędzie się 1 kwietnia br.

Listy z Kowala.

II.

A więc byłem na imieninach. Jeśli szanowni czytelnicy „Słowa Kujaw” są ciekawi, o czym się to mówi w Kowalu na imieninach, proszę posłuchać.

Naprzód potoczyła się mowa zwykłym rzeczy biegiem o szlachetnym p. Józefie, solenizancie dnia. Toasty, wiaty, powinszowania szły bez końca. Co chwila wstawano, aby podnieść toast z okrzykiem: niech żyje p. Józef! Później siadano, aby odchrząknąć i przygotować się do nowych toastów. Z braku piwa i wina (p. Józef widocznie wódki nie znośli) pito mleko. (Amerykanie w latach ostatnich, jako napój narodowy, przy wszelkich okazjach uroczystościowych używają mleka). A p. Józef niedawno przyjechał z Ameryki, jako misjonarz na ziemiach Polski wszystkiego, co dobre z Ameryki. Więc mleko łało się strumieniem.

Nie potrzeba było długiego czasu na rozwiązanie języków. Niebawem każdy mówił. Jeden przez drugiego, ale po kolei, w swoim kółku.

Siedzący pan vis-a-vis mnie rozczulał się nad miejscową strażą ogniową, której naczelnikiem jest p. Głuchowski. I mówił, że p. Głuchowski jest załagodny dla siebie, że orkiestra strażacka pragnie się wyeliminować z gromady, chce pójść na własną rękę.

— A kto jest dyrygentem orkiestr przerywam memu vis-avis.

— Młody Nowakowski.

— Słyszałem, że się lubi bawić, że lubi, ale nie ten trunek, którym nas p. Józef raczył uraczyć.

— E... to tylko złe języki mówią.

— Ja też to samo przypuszczam, bo orkiestra, jak na Kowal, dobrze stoi, a to przecież zasługa dyrygenta. A, jeśli tak dobrze prowadzi orkiestrę, to byłby szczyt złego wyrachowania na powodzenie, gdyby Nowakowski pragnął autonomii dla orkiestry.

— Tego on nie robi.

Dalszą rozmowę przerwał nam nowy toast na cześć kowalskiej straży ogniowej i jej zacnego prezesa pana Augustyna Jarzębskiego, miejscowego aptekarza.

Tymczasem z drugiego końca stołu dochodziła wrzawa nielada — musiałem z mem vis-a-vis przerwać bardzo ciekawą rozmowę o szkolnictwie tu-tejszem, którego stan jest zadawalający, ale nauczycielstwo nie bierze udziału w życiu społecznym.

Oto, cośmy usłyszeli:

— Taki stan rzeczy w Magistracie ubliża Kowalowi.

— Jak Kowal Kowalem nie było tego, na co dziś patrzymy.

— Czyż to nie zakrawa na ironję, żeby polskim magistratem rządził żyd Ickowicz.

— Eh... jak on sobie potsiebuje mówić. Aj waj! Maseltop!

— A Woźniak, niby głowa miasta, burmistrz, słucha go.

— Nie pozwolimy na takie rządy. (Ktoś wykrzyknął: Słowa, słowa, panowie, czekamy na czyny — ale głos w ogólnym ferworze zaginął bez śladu).

— Wstyd, wstyd, że Magistrat w takiej ciupie siedzi.

— A i straż ogniowa ma szope, co się rozwala.

Naraz na czoło gorącej rozmowy wybija się kwestja domu ludowego w Kowalu.

Kto ją podjął nie zauważyłem, inaczej podałbym nazwisko, ale z rozmowy wywnioskowałem, że pobudowanie domu ludowego w Kowalu jest pragnieniem ogółu lepiej myślącego.

Okazuje się, że wobec braku sali teatralnej, sali do zebrań, odczytów

HURTOWNIA OPAŁOWA

M. Napiórkowski

WE WŁOCŁAWKU UL. KALISKA 17 TELEFON 209

przyjmuje zamówienia na miesiąc **kwiecień**
do dnia 30 marca włącznie.

POLECA:

WĘGIEL I KOKS

najlepszych gatunków (z głębokich kopalń)
z terminową wysyłką.

Podziękowania

D L A

HURTOWNI OPAŁOWEJ

M. NAPIÓRKOWSKI

Pozwalam sobie złożyć Sz. P. podziękowanie za b. szybkie dostawienie zamówionego dla Gimnazjum Państwowego Ziemi Kujawskiej węgla, który przy tem, zgodnie z zapewnieniem Sz. P., okazał się wyborowego gatunku.

Z poważaniem
L. Wencel

dyrektor Gimn. Państw. Ziemi Kujawskiej.

Niniejszem miło nam zakomunikować W.Panu, iż dostarczony nam przez Niego węgiel (kostka) jest doskonałej jakości. Jesteśmy zupełnie zadowoleni i dziękujemy W.Panu za punktualne i solidne wypełnienie zamówienia.

Z poważaniem
„WISŁA“
„Amerykańska Spółka Akc.
The American Engineering Co“
A Kwiatkowski.

Niniejszem składam Szanownemu Panu podziękowanie za szybką dostawę wyborowego węgla.

Z poważaniem
Ks. R. Kmieciak
dyrektor Księgarni Powsz. i Druk. Diec.

Włocławek, d. 22 marca 1924 r.

Niniejszem z przyjemnością dziękujemy W.Panu za dostarczony nam węgiel, który, tak co do jakości, dobrego gatunku, jak i również punktualnej dostawy, zyskał nasze najwyższe zadowolenie.

Wobec powyższego i nadal całkowite nasze zamówienia węgla powierzają będziemy W.Panu.

Z poważaniem

Polaka Fabryka Fajansu B-cia Cohn i S-ka
w Włocławku, ul. Bracha Nr. 4

E. Witkowski.

Niniejszem mam zaszczyt złożyć podziękowanie za punktualne dostarczenie węgla do mego składu, a przede wszystkim za wyborowe gatunki. Dopiero teraz Włocławek ma możliwość nabywania dobrego węgla po przystępnej cenie, za co dziękuję mi nieraz moi odbiorcy, więc i ja też składam podziękowanie Szanownemu Panu, życząc jak największego rozwoju Hurtowni Opałowej.

Z poważaniem

St. Lewandowski

Detaliczna sprzedaż węgla przy ul. Królewieckiej 30
we Włocławku.

Kupujcie u Chrzeszcjan!

TELEGRAMY.

Sprawy gdańsko-polskie.

GDANSK, 24.III. (A. W.) »Kurjer Gdański« w artykule pod tytułem: »Zmarnowane konjunktury«, maluje w smutnych barwach stagnację w Gdańsku. Handel i przemysł upadają pod ciężarem podatków. Drożyżna rośnie w niebywałym tempie. Mnóstwo firm zginęło i codziennie ginie. Mnóstwo ludzi wyprowadziło się z Gdańska. Hotele stoją otworem. Ogłoszenia o wolnych mieszkaniach mnożą się nieustannie. Kupcy i przemysłowcy, nie mogąc znieść ciężarów podatkowych, wyjeżdżają z wolnego miasta. Przyczyna tego zatrważającego stanu rzeczy leży w polityce senatu, która ma na widoku nie interesy gospodarcze Gdańska, lecz zaspokojenie niezdrowych szowinistycznych tendencji. Gdańsk, konkluduje »Kurjer«, zmarnował albo nie umiał wyzyskać tych niebawale pomysłowych konjunktur, które utworzyły się przed nim z chwilą włączenia do polskiego obszaru celnego.

Projekty finansowe francuskie.

PARYŻ, 24.III. (Pat.). P. R. Senat otrzymał wczoraj wieczorem projekty finansowe, odesłane z izby deputowanych, która zabrała się dziś po południu, oczekując znowu powrotu projektu przebranego przez senat. Przewidują, że porozumienie między obu izbami zostanie szybko osiągnięte.

Sprawa rozbrojenia.

PARYŻ, 24.III. Pat. Petit Parisien donosi z Waszyngtonu, że izba reprezentantów uchwaliła wczoraj jednomyślnie rezolucję, upoważniającą prezydenta Coolidge'a do zwołania konferencji w sprawie rozbrojenia.

Rzekoma tajna umowa.

BERLIN, 24.III. (P.A.T.) W sprawie rzekomej tajnej umowy francusko-czeskosłowackiej, opublikowanej przez Berliner Tageblatt, pisze dzisiaj Börsen Courier, iż w dokumentach tych ujawniły się tak znaczne formalne błędy, iż wątpić należy, aby one mogły być prawdziwe. Wobec tego, wiarygodność wszystkich dokumentów jest mocno wątpliwa. Zdanie to jednego z pism niemieckich najlepiej oświetla całe to sensacyjne fałszerstwo.

PRAGA 23.III. (P.A.T.) Prasa miejscowa, komentując opublikowanie przez Berliner Tageblatt fałszywych dokumentów, stwierdza jednomyślnie, iż po opublikowaniu nowych dokumentów przez Prager Presse, cała sprawa może być uważana za zlikwidowaną, oraz, że Berliner Tageblatt skompromitował się wobec całego świata.

Konferencja w sprawie konwencji konsularnej.

MOSKWA 24.III. (PAT.) Onegdaj odbyło się pierwsze posiedzenie w sprawie zawarcia konwencji konsularnej między Polską a Związkiem socjalistycznych republik rad. Ze strony Polski występowali: min. pełn. Darowski, jako przewodniczący. Poznański, jako członek komisji, oraz szef delegacji repatriacyjnej Zieleziński i drugi sekretarz poselstwa Chałupczyński w charakterze rzeczoznawców. Sekretarzem był wicekonsul Jankowski. Ze strony rosyjskiej biorą udział: Kopp, jako przewodniczący, oraz Sztein, Sokolow, Molamed, Korablew i Orłow, jako członkowie. Pierwsze posiedzenie poświęcone było omówieniu spraw o znaczeniu formalnym. Właściwe obrady konferencji rozpoczną się w poniedziałek.

KILKUWIERSZÓWKI.

× Rząd duński ma w najbliższym czasie złożyć w Rigsdagu wniosek w sprawie uznania de jure Rosji Sowieckiej.

× Robotnicy budowlani w Anglii zażądali podniesienia płacy o 2 pency za godzinę.

× Wybitny malarz Cormont, członek instytutu, zmarł w Paryżu na skutek ran, odniesionych podczas wypadku automobilowego.

× W angielskich kołach międzynarodowych w Paryżu nic nie wiedzą dotychczas o piśmie, jakie wedle informacji »Chicago Tribune« Mac Donald miał wystosować do Poincarego w sprawie uregulowania kwestji bezpieczeństwa Francji, która to sprawa pozostała jak wiadomo niezafatwiona wskutek nieratyfikowania przez Stany Zjednoczone traktatu wersalskiego.

OFIARY.

Na odbudowę Pałacu Biskupiego Bank Kujawski z zysków za 1923 r. Mk. 25.000.000.

KONKURS.

Wydział Powiatowy we Włocławku ogłasza konkurs na oddanie w przedsiębiorstwo budowy 5 kl. szkoły powsz. w Lubrańcu. Reflektanci zechcą się zgłaszać do biura Wydziału Powiatowego do Inżyniera Majewskiego dla otrzymania odnośnych wyjaśnień i ewent. złożenia ofert do dnia 15 kwietnia b. r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego Sejmiku Włocławskiego
(-) OLSZEWSKI.

Na ochronę »Opatrzność« przy ulicy Biskupiej. Zamiast kwiatów na trumnę s. p. Rejenta Ulejskiego od Rejenta Kowalewskiego 20.000.000 mk.

Na nędzę wyjątkową. Znalezione przez uczenicę szkoły Nr. 8 Mk. 1.750.000.

Różne.

Wzruszająca przyjaźń pomiędzy zwierzętami.

O wierności i wzajemnem przywiązaniu psów i innych zwierząt domowych dużo się już pisało, ale wprost do nadzwyczajności należy fakt, o których donoszą pisma angielskie, a który zdarzył się w Cardiff. Pewien człowiek wracał do domu, gdy spostrzegł na drodze dwa szczury, idące obok siebie równolegle i trzymające wspólnie jedną słomkę w pyskach. Robotnik uderzył kijem w tę parę szczurów i jednego z nich zabił na miejscu. Ku jego zdumieniu atoli drugi szczur, zamiast uciec, stał spokojnie na miejscu i kręcił tylko głową. Ani hałas i kilkakrotne kopnięcie nie mogły go nakłonić do ucieczki. Zdziwiony tem zjawiskiem, zabrał żywego szczura ze sobą i w domu przekonał się, że był to ślepy szczur, którego jego drugi towarzysz prowadził na słonce trzymanej w pysku. Towarzystwa zoologiczne zajęły się tym niezwykłym wypadkiem inteligencji, jaki rzadko się obserwuje u drobnych gryzoniów.

Czytelników »Słowa Kujawskiego« prosimy o nadsyłanie korespondencji z każdego zakątka z opisem wszystkiego, co się tam dzieje, nie pomijając krzywd i nadużyć, przeciwko czemu stawać będziemy z całą stanowczością.

Tylko
A. Mieszalskiego
Włocławek, Warszawska 15.
Garnifury
od 50.000.000 marek.
Spodnie
od 7.000.000 marek.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Burkę sławicką, garnitur tużurkowy w dobrym stanie, sprzedam. Kolegium—Gruchalska.

Do sprzedania, kredens, stół i sześć krzeseł. Brzeska № 11 m. 8, między godzinami 2—5 po poł.

Jest do sprzedania kilkadziesiąt tysięcy cegieł we Włocławku. Wiadomość: Ogrodnicz Królewiecka 18.

Organista — kapelmistrz z wyższym wykształceniem muzycznym poszukuje posady organisty lub kapelmistrza. Może prowadzić chór, orkiestrę i kancelarję parafjalną. Zgłoszenia do Redakcji pod »Organista—kapelmistrz«.

Sprzedż towarów wełnianych i zakład krawiecki T. TOMCZAK, Włocławek, Cyganek 16 poleca towary na sezon wiosenny i letni w najlepszych gatunkach krajowych i zagranicznych. Wykonanie robót solidne. Ceny przystępne.

300 sztuk dragowizny oraz jesionowe kloce na sprzedanie w Osłonkach pt. Osłęciny.

SWÓJ DO SWEGO!

Firmy Polsko-Chrześcijańskie zrzeszone w Kuj. Oddz. Stow. Kupców Polskich we Włocławku.

Składy żelaza i sprzedaż różnych wyrobów żelaznych.

Klabecki Jan, Brzeska № 8.
Nowakowski J. i Mańkowski L. S-ka, Brzeska № 17.
Br. Rudziński, Piekarska № 15.
Tejsiorowski Franciszek, plac Dąbrowskiego № 4.

Sprzedż żelaza (w okolicy).

Kowalkowski Józef, Radziejów,
Koralewski Stanisław, Chodecz.

Kujawski magazyn gotowych ubiorów męskich.

Stańczak Antoni i S-ka 3-go Maja № 15.

Sprzedż wirówek do mleka i maszyn do szycia

Poszwiński Zygmunt, Nowy Rynek Nr. 2.

Sprzedż wyrobów szklanych, porcelany, lamp, przyborów kuchennych itp.

Kowalewski Przemysław, Trzeciego Maja Nr. 31.

Sprzedż gotowego obuwia.

Brzechwa Władysław, 3-go Maja № 40.
Mańkowski Piotr, 3-go Maja № 28.
Pietrzykowski Franciszek, Cyganek № 13.

Sprzedż obuwia (w okolicy)

Rataj Jan, Radziejów.

Księgarnie.

Arentowicz Zdzisław, Nowy Rynek 5.
Kozłńska Helena, 3-go Maja № 36.
Księgarnia Powszechna, Brzeska № 4.
Księgarnia Szkolna, filja Książnicy, Żabia 9.

Drukarnie i introligatornie.

Drukarnia Djecejalna, Brzeska № 4.

Cukiernie.

Czech Boguchwał, Kościuszki № 4.

Hotele i restauracje.

Mięgoc Jan, »Hotel Polski«, Nowy Rynek № 5,
Siwek Józef, »Hotel Victorja«, Przechodnia № 1.

Sprzedż skór i wyrobów szewskich.

Wieczorkowski Franciszek, Nowy Rynek № 9.

Galanteria, Perfumerja i Zakłady Fryzjerskie.

Kott Józef, 3-go Maja № 13.
Opoczyński Leon, 3-go Maja № 19.

Biuro dzienników i ogłoszeń.

Makowski Ludwik, Kościuszki № 1.

Sprzedż wyrobów powroźniczych.

Olszewski Leonard, Zameczka Nr. 4,
Skonieczny Wincenty, Tumska Nr. 13.

Biura elektrotechniczne.

Ożminkowski Stanisław, Nowy Rynek Nr. 6,
Walczak Stanisław, Trzeciego Maja Nr. 25.

Hurtowa i detaliczna sprzedaż drożdży.

Piątkowski Antoni, Długa № 38.

Sprzedż nasion, warzyw, owoców i przetworów owocowych

Polski Syndykat Ogrodniczy, Warszawska Nr. 15.

Sprzedż nasion i narzędzi rolniczych.

Mühsam Otto, Kościuszki Nr. 2.

Składy apteczne.

Kasperkiewicz Karol, Trzeciego Maja Nr. 37,
Kieżopolski Mateusz, Trzeciego Maja Nr. 33.

Sprzedż zabawek dzieciennych i oprawa obrazów

Nowakowski Jan, Żabia Nr. 13.

Zakłady krawieckie.

Szałkowski Antoni, Trzeciego Maja Nr. 25.

Banki

Bank Kredytowy, Nowy Rynek Nr. 4.
Bank Kujawski, Żabia 2.